

Πρακτικά βήματα για τη δημιουργία μιας Ενεργειακής Κοινότητας

2026

1. Δημιουργία Ομάδας

Τα ιδρυτικά μέλη είναι τα πρόσωπα που πρώτα αποφασίζουν την συνεργασία για δημιουργία μιας ενεργειακής κοινότητας. Μπορεί να αποτελούν φυσικά ή νομικά πρόσωπα, με ή χωρίς τεχνογνωσία για την δημιουργία Ενεργειακών Κοινοτήτων, που όμως κατανοούν τα οφέλη τους.

1.1 Εύρεση Μελών

Η εύρεση μελών μπορεί να γίνει μέσω ανακοίνωσης για εκδήλωση ενδιαφέροντος. Ο ελάχιστος αριθμός μελών για μια Ενεργειακή Κοινότητα ορίζεται στα 15 μέλη. Στην περίπτωση που τα μέλη είναι αποκλειστικά τοπικές αρχές, όπως δήμοι, δημοτικά διαμερίσματα, κοινότητες και συμπλέγματα κοινοτήτων, ο ελάχιστος αριθμός ανέρχεται στα 4 μέλη. Οι ενδιαφερόμενοι για συμμετοχή σε μια Ενεργειακή Κοινότητα, πρέπει να γνωρίζουν τις προϋποθέσεις εγγραφής σε μια Ενεργειακή Κοινότητα όπως αναφέρονται στο Ρυθμιστικό Πλαίσιο για την προώθηση και τη διευκόλυνση της ανάπτυξης των Ενεργειακών Κοινοτήτων Πολιτών (Ε.Κ.Π.) και των Κοινοτήτων Ανανεώσιμης Ενέργειας (Κ.Α.Ε.) [1].

1.2 Συναντήσεις Μελών για καθορισμό στόχων και αναγκών

Ο πρωταρχικός σκοπός των Ενεργειακών Κοινοτήτων δεν είναι το κέρδος, αλλά η παροχή περιβαλλοντικών, οικονομικών, και κοινωνικών οφελών στις τοπικές κοινωνίες δραστηριοποίησής τους και στα μέλη τους.

Οι σκοποί αυτοί θα πρέπει να γίνουν συγκεκριμένοι και να αναφέρονται στο Ιδρυτικό Έγγραφο. Ο τρόπος επίτευξης των στόχων αυτών θα πρέπει να αναφέρεται στο Καταστατικό. Επίσης, χρειάζεται να συζητηθούν και να αποφασιστούν λεπτομέρειες όπως η έκταση και ο χώρος εγκατάστασης του έργου, οι πόροι που θα χρησιμοποιηθούν για το έργο, κ.α.

1.3 Επιλογή νομικής οντότητας

Μια Ενεργειακή Κοινότητα μπορεί αναλόγως περίπτωσης να εγγραφεί ως:

α) Δημόσια ή ιδιωτική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με μετοχές, ή ως ιδιωτική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγύηση που δεν έχει μετοχικό κεφάλαιο ή, εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγύηση και που έχει μετοχικό κεφάλαιο, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον περί Εταιρειών Νόμο, Κεφ. 113.

β) Συνεργατική Εταιρεία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον περί Συνεργατικών Εταιρειών Νόμο.

γ) Σωματείο, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμο.

Σε περίπτωση εγγραφής της Ενεργειακής Κοινότητας ως εταιρεία, και αναλόγως της εταιρικής μορφής, μπορεί να συσταθεί ως μη κερδοσκοπική εταιρεία, κάτι που θα πρέπει να αναφέρεται ρητά στο Ιδρυτικό Έγγραφο.

2. Δημιουργία Νομικής Οντότητας

Εφόσον επιλεγεί η νομική μορφή μιας Ενεργειακής Κοινότητας, θα πρέπει να ξεκινήσουν οι διαδικασίες για την ίδρυσή της. Στα αρχικά στάδια περιλαμβάνεται η σύνταξη του Ιδρυτικού και Καταστατικού εγγράφου, τα οποία καθορίζουν βασικές πληροφορίες για την Ενεργειακή Κοινότητα, όπως τους σκοπούς ίδρυσης και τους τρόπους επίτευξης των σκοπών αυτών. Στη συνέχεια, τα ιδρυτικά μέλη υπογράφουν την ιδρυτική πράξη, με την οποία επισφραγίζεται η πρόθεση σύστασης της νομικής οντότητας.

2.1 Δημιουργία Ιδρυτικού Εγγράφου

Το ιδρυτικό έγγραφο αποτελεί τη συμφωνία με την οποία ιδρύεται μια εταιρεία και αποτελεί το πρωταρχικό έγγραφο για τη δημιουργία μιας νέας εταιρικής οντότητας. Μέσα στο έγγραφο αυτό καθορίζονται οι σκοποί της εταιρείας, μέσα από περιγραφή των δραστηριοτήτων της, ενώ επιβεβαιώνεται η δέσμευση των μελών ως προς την σύστασή της.

Για την σύσταση του ιδρυτικού εγγράφου χρειάζονται τα ακόλουθα:

- Επωνυμία της εταιρείας
- Σκοποί της εταιρείας
- Δήλωση περιορισμένης ευθύνης των μελών της εταιρείας
- Το ποσό του μετοχικού κεφαλαίου (σε περίπτωση εταιρείας με μετοχικό κεφάλαιο) με το οποίο προτίθεται η εταιρεία να εγγραφεί και, τη διαίρεσή του σε μετοχές.
- Τα πρόσωπα τα οποία συστήνουν την εταιρεία, την υπογραφή τους και ο αριθμός των μετοχών που λαμβάνουν (σε περίπτωση εταιρείας με μετοχικό κεφάλαιο).
- Υπογραφή μάρτυρα για επιβεβαίωση της υπογραφής των προσώπων που σύστησαν την εταιρεία.
- Υπογραφή από τον δικηγόρο που ετοίμασε το ιδρυτικό έγγραφο.

2.2 Δημιουργία Καταστατικού

Το καταστατικό διέπει τη σύσταση, λειτουργία και εσωτερική διακυβέρνηση μιας εταιρείας, καθορίζοντας τη δομή, τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μελών, καθώς και τις διαδικασίες διοίκησης και λειτουργίας. Περιλαμβάνει επίσης πρόνοιες για μετοχικό κεφάλαιο (όπου εφαρμόζεται), τον τρόπο επίλυσης διαφορών και επίτευξη των σκοπών της Ενεργειακής Κοινότητας, σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο. Οφείλει να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις των αρμόδιων αρχών και να συνάδει με το ιδρυτικό έγγραφο. Το καταστατικό πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις και του Εφόρου Εταιρειών ή Εφόρου Σωματείων αλλά και της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ). Το ελάχιστο περιεχόμενο του Καταστατικού ορίζεται μέσα στο Ρυθμιστικό Πλαίσιο για την προώθηση και τη διευκόλυνση της ανάπτυξης των Ενεργειακών Κοινοτήτων Πολιτών και των Κοινοτήτων Ανανεώσιμης Ενέργειας [1]. Στην ιστοσελίδα του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας μπορείτε να βρείτε περεταίρω πληροφορίες που αφορούν το Ιδρυτικό και Καταστατικό Έγγραφο [2].

2.3 Ιδρυτική Πράξη

Περιλαμβάνει υπογραφές από τα ιδρυτικά μέλη.

2.4 Καθορισμός Διοικητικού Συμβουλίου

Ο τρόπος καθορισμού του διοικητικού συμβουλίου της Ενεργειακής Κοινότητας θα πρέπει να εγγράφεται στο Καταστατικό.

3. Εγγραφή Ενεργειακής Κοινότητας

Μια Ενεργειακή Κοινότητα μπορεί να εγγραφεί είτε ως εταιρεία είτε ως σωματείο. Πριν από την εγγραφή, απαιτείται η επιλογή της νομικής μορφής, η έγκριση της επωνυμίας, καθώς και η σύνταξη του Ιδρυτικού και Καταστατικού εγγράφου. Ακολούθως, η εγγραφή πραγματοποιείται είτε στον Έφορο Εταιρειών είτε στον Έφορο Σωματείων.

3.1 Εγγραφή στον Έφορο Εταιρειών

Η διαδικασία για εγγραφή στον Έφορο Εταιρειών μπορεί να γίνει ηλεκτρονικά. Στην ιστοσελίδα του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας μπορείτε να βρείτε αναλυτικά τα βήματα της διαδικασίας εγγραφής σε έναν βίντεο-οδηγό μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας [3]. Επίσης, μπορείτε να βρείτε τον διαθέσιμο έντυπο οδηγό για τη σύσταση εταιρείας [4], καθώς και όλα τα απαραίτητα έντυπα για την εγγραφή της εταιρείας [5]. Πιο αναλυτικά, τα βήματα για εγγραφή μιας εταιρείας περιλαμβάνουν:

3.1.1 Δημιουργία προφίλ χρήστη: μέσω της επίσημης ιστοσελίδας του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας [6].

3.1.2 Έγκριση επωνυμίας εταιρείας: απαιτείται συμπλήρωση και υποβολή συγκεκριμένου εγγράφου για έγκριση/αλλαγή ονόματος στην ηλεκτρονική πλατφόρμα. Με την έγκριση του ονόματος, δίδεται ο κωδικός ονόματος, ο οποίος θα χρησιμοποιηθεί για την εγγραφή του οργανισμού.

3.1.3 Εγγραφή Εταιρείας: προϋποθέτει το Ιδρυτικό και Καταστατικό έγγραφο, την ένορκο δήλωση, την επίσημη νομική δήλωση που συντάσσεται από δικηγόρο και επιβεβαιώνει τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του Κυπριακού Εταιρικού Δικαίου, την εγκεκριμένη επωνυμία της εταιρείας, τη διεύθυνση εγγεγραμμένου γραφείου για την επίσημη αλληλογραφία, την υπεύθυνη δήλωση μάρτυρα υπογραφών για ηλεκτρονική εγγραφή της εταιρείας, και ο διορισμός ενός διευθυντή και ενός γραμματέα, για τους οποίους θα συμπληρωθούν στοιχεία ταυτότητας στην πλατφόρμα. Για εταιρείες με μετοχικό κεφάλαιο, απαιτείται η εγγραφή τουλάχιστον ενός μετόχου.

3.2 Εγγραφή στον Έφορο Σωματείων

Για εγγραφή της Ενεργειακής Κοινότητας ως σωματείο, θα πρέπει να κατατεθούν συγκεκριμένα έγγραφα στον Έφορο Σωματείων. Με το πέρας της διαδικασίας και την έγκριση του σωματείου, αυτό εντάσσεται στο Μητρώο ΜΚΟ. Στην σελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών μπορείτε να βρείτε τη διαδικασία εγγραφής [7] καθώς και όλα τα απαραίτητα έντυπα για την εγγραφή [8]. Πιο αναλυτικά, τα βήματα για ίδρυση σωματείου περιλαμβάνουν:

3.2.1 Εύρεση μελών: Για να ιδρυθεί ένα σωματείο ή ένα ίδρυμα, ο ελάχιστος αριθμός μελών που πρέπει να συμμετέχουν είναι στα 20.

3.2.2 Καθορισμός Περιεχομένου Καταστατικού: Το καταστατικό θα περιλαμβάνει τις πρόνοιες με βάση τις οποίες θα λειτουργεί το σωματείο και θα πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις και της ΠΑΕΚ αλλά και του του Νόμου περί Σωματείων και Ιδρυμάτων και για άλλα Συναφή Θέματα Νόμου του 2017 έως 2019. Είναι σημαντικό να διευκρινιστεί ότι η οντότητα που θα δημιουργηθεί θα λειτουργεί για κοινωφελείς σκοπούς.

3.2.3 Υποβολή απαραίτητων εγγράφων: Για την εγγραφή μιας ενεργειακής κοινότητας στον Έφορο Σωματείων, είναι απαραίτητη η υποβολή των ακόλουθων συμπληρωμένων εγγράφων στον Έφορο Σωματείων, δηλαδή τον Έπαρχο με βάση την έδρα του Σωματείου, ή στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του Υπουργείου Εσωτερικών [9]:

- Σ1. Τύπος Α1 – Σωματείο (Έντυπο αίτησης για εγγραφή Σωματείου)
- Σ2. Συστατική Πράξη Σωματείου
- Σ3. Υπογραφή καταστατικού Σωματείου
- Σ5. Μέλη διοικητικού Συμβουλίου Σωματείου
- Γενικό 1 – Τύπος Δ1, Υπεύθυνη δήλωση

3.2.4 Έγκριση Σωματείου: Μετά την εξέταση και έγκριση του Σωματείου, λαμβάνεται ένας μοναδικός αριθμός εγγραφής για το Σωματείο και εκδίδεται το Πιστοποιητικό Εγγραφής.

4. Εγγραφή στο Τμήμα Φορολογίας

Η εγγραφή στο Τμήμα Φορολογίας γίνεται αφού ολοκληρωθεί η εγγραφή στον Έφορο Εταιρειών ή Έφορο Σωματείων, και πριν την αίτηση για εγγραφή στο μητρώο Ενεργειακών Κοινοτήτων της ΠΑΕΚ, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας TAX FOR ALL [10]. Για αναλυτικές οδηγίες πλοήγησης στο σύστημα εγγραφής, μπορείτε να επισκεφθείτε την κυβερνητική σελίδα Tax For All [11].

- Πιστοποιητικό σύστασης στην Αρμόδια Αρχή
- Πιστοποιητικό Διεύθυνσης Εγγεγραμμένου Γραφείου
- Πιστοποιητικό Διευθυντών/ Γραμματέων
- Πιστοποιητικό Μετόχων
- Πιστοποιητικό ταυτοποίησης του αξιωματούχου που υποβάλλει το ηλεκτρονικό αίτημα εγγραφής.

Έντυπα που θα χρειαστούν στη διαδικασία για εγγραφή Σωματείου στο Τμήμα Φορολογίας:

- Πιστοποιητικό Εγγραφής το οποίο εκδίδεται από τον Έφορο Σωματείων και Ιδρυμάτων.
- Πρακτικά πρόσφατης Γενικής Συνέλευσης τα οποία να είναι υπογραμμένα από το εν ενεργεία Διοικητικό Συμβούλιο και στα οποία φαίνονται τα εν ενεργεία μέλη.
- Πιστοποιητικό ταυτοποίησης του προσώπου που υποβάλλει το ηλεκτρονικό αίτημα εγγραφής.

5. Εκπόνηση μελέτης σκοπιμότητας

Οι μελέτες σκοπιμότητας αξιολογούν κατά πόσο ένα έργο είναι τεχνικά, οικονομικά και λειτουργικά εφικτό και αν αξίζει να υλοποιηθεί, ακόμη και πριν την ίδρυση της ενεργειακής κοινότητας (εκτός αν απαιτείται προηγούμενη εγγραφή για χρηματοδότηση). Περιλαμβάνουν ανάλυση αποτελεσματικότητας, κόστους-οφέλους και τεχνικής υλοποίησης, με βάση σαφώς καθορισμένους στόχους. Η εκπόνησή τους γίνεται από εξειδικευμένους εμπειρογνώμονες, με συντονισμό από την κοινότητα, η οποία ως ιδιοκτήτης του έργου λαμβάνει τις τελικές αποφάσεις για την υλοποίηση προς όφελος των μελών της. Περισσότερες λεπτομέρειες για τη διαδικασία εκπόνησης μελέτης σκοπιμότητας μπορείτε να βρείτε στην σελίδα «Οδηγός Βέλτιστων Πρακτικών» του Γενικού Λογιστηρίου [12].

Τα βήματα για εκπόνηση μιας Μελέτης Σκοπιμότητας περιλαμβάνουν:

5.1 Προκαταρκτική Ανάλυση: περιλαμβάνει τον καθορισμό του σκοπού, των στόχων και του εύρους του έργου, μέσα από συζητήσεις των μελών μιας Ενεργειακής Κοινότητας.

5.2 Ανάλυση Αγοράς: περιλαμβάνει διερεύνηση της ζήτησης, του ανταγωνισμού, του μεγέθους της αγοράς και των τιμών στην Κύπρο.

5.3 Τεχνική/Λειτουργική μελέτη: περιλαμβάνει την αξιολόγηση του έργου, δηλαδή εξετάζει το κατά πόσο μια ενεργειακή κοινότητα μπορεί να υλοποιηθεί σε συγκεκριμένη τοποθεσία, με τη δεδομένη τεχνολογία και εξοπλισμό.

5.4 Νομική και Κανονιστική Συμμόρφωση: περιλαμβάνει τον έλεγχο αδειών που χρειάζονται για την υλοποίηση του έργου, την Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ), καθώς τη συμμόρφωση με άλλες νομοθεσίες της Κυπριακής Δημοκρατίας. Πιο συγκεκριμένα:

- Οι απαραίτητες άδειες που πρέπει να έχει ένα έργο είναι: άδεια πολεοδομίας, άδεια οικοδομής, άδεια κατασκευής σταθμού παραγωγής ηλεκτρισμού – η οποία εκδίδεται από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) – καθώς και οι προκαταρκτικοί/τελικοί όροι σύνδεσης από αρμόδιο Διαχειριστή Δικτύου. Περισσότερες πληροφορίες για τις άδειες μπορείτε να δείτε στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Ενέργειας [13].

- Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ) απαιτείται για έργα σχετιζόμενα με ηλιακή ενέργεια και αποθήκευση, όπως: α) Φωτοβολταϊκά συστήματα και αγροφωτοβολταϊκά συστήματα που θα τοποθετηθούν στο έδαφος με ισχύ ίση ή μεγαλύτερη του 1 MW, β) Πλωτά φωτοβολταϊκά συστήματα, γ) Ηλιοθερμικά πάρκα με εγκατεστημένη ισχύ ίση ή μεγαλύτερη από 10 MW, γ) Άλλα έργα αξιοποίησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με εγκατεστημένη ισχύ ίση ή μεγαλύτερη των 5 MW, δ) Υπεράκτιες εγκαταστάσεις αξιοποίησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με εγκατεστημένη ισχύ ίση ή μεγαλύτερη των 5 MW.
- Για ορισμένα άλλα έργα, χρειάζεται να υποβάλλεται Έκθεση Πληροφοριών ώστε να αποφασιστεί αν χρειάζεται η υποβολή ΜΕΕΠ. Αυτά τα έργα αφορούν: α) Μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας με εναέρια καλώδια σε συνεχές μήκος άνω του ενός χιλιομέτρου και εφόσον χωροθετείται εκτός ορίου ανάπτυξης, β) Φωτοβολταϊκά και αγροφωτοβολταϊκά συστήματα που τοποθετούνται στο έδαφος με ισχύ ίση ή μεγαλύτερη των 150 kW και μικρότερη του 1 MW εντός ζωνών και περιοχών προστασίας και εντός γεωργικών ζωνών, γ) Ηλιοθερμικά πάρκα και άλλα έργα αξιοποίησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με εγκατεστημένη ισχύ μικρότερη των 10 MW, δ) Μεμονωμένοι σταθμοί ηλεκτροχημικής αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας (μπαταρίες) με ισχύ ίση ή μεγαλύτερη των 10 MW.

5.5 Οικονομική Ανάλυση: περιλαμβάνει ανάλυση κόστους-οφέλους, προβλέψεις εσόδων, cash flow, υπολογισμό δεικτών βιωσιμότητας.

5.6 Ανάλυση Κινδύνου: περιλαμβάνει τον εντοπισμό και την αξιολόγηση πιθανών κινδύνων/αβεβαιοτήτων που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την επιτυχία, το χρονοδιάγραμμα και την οικονομική απόδοση του έργου και προτάσεις εναλλακτικών για τη μείωσή τους.

5.7 Λήψη Τελικής Απόφασης: μετά από αξιολόγηση όλων των εναλλακτικών που παρουσιάζονται στην μελέτη, θα μπορεί να εκτιμηθεί η εξισορρόπηση μεταξύ κινδύνων και ανταποδοτικών ωφελειών, και να ληφθεί η τελική απόφαση για το αν θα υλοποιηθεί το έργο ή όχι.

6. Εκπόνηση επιχειρηματικού πλάνου

Ένα επιχειρηματικό πλάνο αποτελεί απαραίτητο βήμα για κάθε έργο, εταιρεία ή επιχείρηση. Αποτελεί το εγχειρίδιο υλοποίησης και μελλοντικής ανάπτυξης μιας εταιρείας, αλλά και το εργαλείο πρόσβασης σε χρηματοδοτήσεις, σε προσέλκυση επενδυτών και σε βιώσιμες συνεργασίες. Ένα άρτιο επιχειρηματικό πλάνο θα συμβάλει στον εντοπισμό κατάλληλων εργαλείων και μεθόδων για αποτελεσματική εφαρμογή της στρατηγικής του έργου, ώστε να επιτευχθεί η μέγιστη απόδοση της επένδυσης.

Μπορεί επίσης να παρέχει δείκτες αναφοράς για έλεγχο της προόδου του έργου και του κατά πόσο επιτυγχάνει τους στόχους που έχουν τεθεί κατά τον σχεδιασμό του. Ομοίως με τη μελέτη σκοπιμότητας, η εκπόνηση ενός επιχειρηματικού πλάνου θα πρέπει να ανατεθεί σε ειδικούς. Περισσότερες πληροφορίες για τα επιχειρηματικά πλάνα μπορείτε να βρείτε στην κυβερνητική πύλη Business In Cyprus [14].

Τα βήματα για ένα επιχειρηματικό πλάνο, σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Υποστήριξης Ενεργειακών Κοινοτήτων [15] περιλαμβάνουν:

6.1 Οικονομική ανάλυση: Αξιολόγηση επενδυτικών αναγκών, ροών εσόδων και του λειτουργικού κόστους για διασφάλιση μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας.

6.2 Τεχνική ανάλυση: Σκοπιμότητα, σχεδιασμός και στρατηγική υλοποίησης του ενεργειακού έργου.

6.3 Ανάλυση αγοράς: Αξιολόγηση των τρεχουσών συνθηκών της αγοράς για τις ενεργειακές κοινότητες, και παροχή πληροφοριών για ευκαιρίες και προκλήσεις.

6.4 Κοινωνικό μέρος: Εστίαση σε πτυχές όπως η ανοιχτή συμμετοχή, η εμπλοκή των πολιτών, η κοινωνική ένταξη και τα αναμενόμενα κοινωνικά οφέλη για την ευρύτερη κοινότητα.

6.5 Νομικό μέρος: Περιγραφή του πώς η πρωτοβουλία συμμορφώνεται με τους ευρωπαϊκούς και εθνικούς ορισμούς για τις ενεργειακές κοινότητες, συμπεριλαμβανομένης ανάλυσης των νομικών διατάξεων και των πλαισίων εξουσιοδότησης που έχουν θεσπιστεί από τα εθνικά προγράμματα.

7. Εξασφάλιση Χρηματοδότησης

Η χρηματοδότηση μιας Ενεργειακής Κοινότητας σπάνια καλύπτεται αποκλειστικά από τα μέλη της, γι' αυτό απαιτείται συνδυασμός χρηματοδοτικών πηγών ώστε να καταστεί εφικτή η υλοποίηση και να μειωθεί το οικονομικό ρίσκο. Για την εξασφάλιση πόρων, είναι κρίσιμο να αποδεικνύεται η ωριμότητα και βιωσιμότητα του έργου, μέσω στοιχείων όπως το στάδιο ανάπτυξης, η διαθεσιμότητα χώρου, οι σχετικές μελέτες και άδειες και τεκμηριωμένο επιχειρηματικό σχέδιο. Μερικές πηγές χρηματοδότησης για μια Ενεργειακή Κοινότητα μπορεί να είναι οι εξής:

7.1 Διάφορα Ευρωπαϊκά ταμεία/προγράμματα: όπως το European Energy Communities Facility [16], ή το European City Facility [17]. Είναι σημαντικό να μελετηθούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας, να εξασφαλιστούν τα απαραίτητα έγγραφα, και να γίνει υποβολή αιτήσεων όπου και αν χρειάζεται. Συνίσταται η τακτική παρακολούθηση των ιστοσελίδων τέτοιων έργων για τον εντοπισμό προκηρύξεων.

7.2 Κυβερνητικές χορηγίες: μέσω ορισμένων ταμείων ή ευρωπαϊκών κονδυλίων που της παρέχονται, η κυβέρνηση μπορεί να επιτρέψει την χρηματοδότηση μιας Ενεργειακής Κοινότητας. Είναι σημαντικό να μελετηθούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας, να εξασφαλιστούν τα απαραίτητα έγγραφα, και να γίνει υποβολή αιτήσεων όπου και αν χρειάζεται. Συνίσταται η τακτική παρακολούθηση της ιστοσελίδας της Υπηρεσίας Ενέργειας στον τομέα «Σχέδια Χορηγιών» για εντοπισμό χρηματοδοτικών σχεδίων [18].

7.3 Δάνεια: αν και δεν υπάρχουν συγκεκριμένα δανειοδοτικά προγράμματα που να απευθύνονται αποκλειστικά σε Ενεργειακές Κοινότητες, εντούτοις υπάρχουν ορισμένα που αφορούν εταιρικά έργα ΑΠΕ. Η επικοινωνία με τράπεζες για τα σχετικά δάνεια αλλά και τους όρους τυχόν δανείων που μπορούν να εξασφαλιστούν σε περίπτωση δημιουργίας μιας Ενεργειακής Κοινότητας, όντας έργο ΑΠΕ, συνίσταται.

7.4 Δωρητές: σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορούν να γίνουν δωρεές στο ταμείο του έργου από πολίτες ή ομάδες ανθρώπων που πιστεύουν στον σκοπό του έργου. Η χρηματοδότηση αυτή μπορεί να αξιοποιηθεί για τις ανάγκες της Ενεργειακής Κοινότητας.

7.5 Κοινότητες, Δήμοι, Μέλη: μπορεί να αποτελούν ιδρυτικά ή απλά μέλη μιας Ενεργειακής Κοινότητας, και παράλληλα να λειτουργήσουν ως χρηματοδότες για μερική κάλυψη των αναγκών της Ενεργειακής Κοινότητας.

8. Εξεύρεση συνεργασιών και προμηθευτών

Η εξεύρεση προμηθευτών διασφαλίζει την εξασφάλιση κατάλληλου εξοπλισμού και υπηρεσιών με ανταγωνιστικό κόστος και ομαλή διασύνδεση με το δίκτυο. Χρήσιμο εργαλείο αποτελούν τα μητρώα της Υπηρεσίας Ενέργειας [19], για εντοπισμό πιστοποιημένων εγκαταστατών και συμβούλων, ενώ οι βασικοί συνεργάτες περιλαμβάνουν προμηθευτές Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (π.χ. φωτοβολταϊκά, συστήματα αποθήκευσης) και τους αρμόδιους διαχειριστές δικτύου. Τα βήματα για εξεύρεση συνεργασιών και προμηθευτών είναι τα εξής:

8.1 Σύνταξη τεχνικών προδιαγραφών: Περιλαμβάνει την αναλυτική περιγραφή των υπηρεσιών και προμηθειών που χρειάζονται για το έργο. Συμπεριλαμβάνονται κριτήρια αξιολόγησης και αποδοχής προσφορών. Περισσότερες λεπτομέρειες για τη διαδικασία σύνταξης τεχνικών προδιαγραφών μπορείτε να βρείτε στην σελίδα «Οδηγός Βέλτιστων Πρακτικών» του Γενικού Λογιστηρίου [20].

8.2 Καθορισμός διαδικασίας επιλογής προμηθευτών/υπηρεσιών: θα πρέπει να αποφασιστεί αν θα γίνει απευθείας ανάθεση, ή κλειστή διαδικασία με πρόσκληση ορισμένων προμηθευτών για υποβολή προσφορών, ή ανοικτή διαδικασία/ διαγωνισμός, που περιλαμβάνει δημοσίευση προκήρυξης και εγγραφή διαγωνισμού. Περισσότερες πληροφορίες για την διαδικασία διαγωνισμού μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας [21].

8.3 Υπογραφή σύμβασης: αφού αξιολογηθούν οι προσφορές, ακολουθεί η αποδοχή συγκεκριμένης προσφοράς και η σύναψη συμφωνίας που περιέχει ρήτρες, όρους πληρωμής και εγγυήσεις.

9. Εγγραφή στο Μητρώο Ενεργειακών Κοινοτήτων

Για την εγγραφή στο Μητρώο Ενεργειακών Κοινοτήτων, απαιτείται προηγουμένως εγγραφή στο Τμήμα Φορολογίας και στη συνέχεια υποβολή αίτησης στη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ). Η αίτηση περιλαμβάνει το συμπληρωμένο Έντυπο Εγγραφής και τα σχετικά στοιχεία της κοινότητας, τα οποία αποστέλλονται ηλεκτρονικά μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά και το τέλος εγγραφής. Η καταχώρηση ολοκληρώνεται μόνο εφόσον υποβληθούν πλήρως όλα τα απαιτούμενα στοιχεία. Όλα τα απαιτούμενα έγγραφα καθώς και η διαδικασία εγγραφής βρίσκονται στην ιστοσελίδα της ΡΑΕΚ [22].

10. Έναρξη έργων για υλοποίηση Ενεργειακής Κοινότητας

Εφόσον όλα τα πιο πάνω βήματα έχουν ολοκληρωθεί, το τελικό στάδιο για τη δημιουργία μιας Ενεργειακής Κοινότητας είναι η εγκατάσταση και η λειτουργία της ανανεώσιμης πηγής ενέργειας - στην Κύπρο, κυρίως της ηλιακής - η οποία θα τροφοδοτεί την Ενεργειακή Κοινότητα. Για τη διαδικασία αυτή απαιτείται η εγκατάσταση του συστήματος από αδειοδοτημένα άτομα, αφού προηγουμένως έχει εξασφαλιστεί η σχετική έγκριση. Στη συνέχεια, και ανάλογα με τη δυναμικότητα της εγκατάστασης, πραγματοποιείται σύνδεση με το δίκτυο μεταφοράς ενέργειας, και τέλος, η ένταξη στην αγορά ηλεκτρισμού, εφόσον αυτό συνάδει με τους σκοπούς μιας Ενεργειακής Κοινότητας.

10.1 Εγκατάσταση μονάδων ΑΠΕ και υποδομών τους (π.χ. μονάδες αποθήκευσης): εφόσον επιλεγεί αδειοδοτημένος εγκαταστάτης, γίνεται μέσω αυτού υποβολή αίτησης στην ΑΗΚ για έγκριση εγκατάστασης φωτοβολταϊκών. Ακολούθως, και εφόσον η αίτηση εγκριθεί, γίνεται η εγκατάσταση.

10.2 Σύνδεση με δίκτυο της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ) ή του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (ΔΣΜΚ): Μετά την εγκατάσταση, γίνεται έλεγχος του συστήματος από την ΑΗΚ, και σύνδεση με το δίκτυο της ΑΗΚ ή του ΔΣΜΚ αναλόγως της δυναμικότητας και άλλων χαρακτηριστικών του έργου. Για παράδειγμα, εάν η εγκατεστημένη δυναμικότητα είναι μεγαλύτερη των 15MW/MVA, γίνεται αίτηση σύνδεσης στον ΔΣΜΚ. Θα πρέπει επίσης να ζητηθεί άδεια λειτουργίας σταθμού παραγωγής ηλεκτρισμού από τη ΡΑΕΚ [23]. Ακολούθως, μπορεί να γίνει έναρξη λειτουργίας του συστήματος.

10.3 Υποβολή αίτησης για Ένταξη στο Συμβατικό Πλαίσιο της Ανταγωνιστικής Αγοράς Ηλεκτρισμού [24]: ο αιτητής θα πρέπει προηγουμένως να αποφασίσει αν θέλει να συμμετάσχει στην ανταγωνιστική αγορά ηλεκτρισμού και με ποια/ες ιδιότητα/ες (π.χ. προμηθευτής, παραγωγός, φορέας σωρευτικής εκπροσώπησης). Επίσης θα πρέπει να εξασφαλίσει τις απαραίτητες άδειες από τη ΡΑΕΚ [23]. Περισσότερα για τη διαδικασία αίτησης μπορείτε να βρείτε στην σελίδα του ΔΣΜΚ [25].

Πίνακας Ακρωνυμίων

Ακρωνύμιο	Πλήρης Ονομασία	Σημειώσεις
ΑΠΕ	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας	Αναφέρεται σε τεχνολογίες όπως φωτοβολταϊκά, ηλιοθερμικά, κλπ.
ΕΚΠ	Ενεργειακή Κοινότητα Πολιτών	Μορφή Ενεργειακής Κοινότητας
ΚΑΕ	Κοινότητα Ανανεώσιμης Ενέργειας	Μορφή Ενεργειακής Κοινότητας
ΡΑΕΚ	Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου	Αρμόδια για άδειες λειτουργίας και ρύθμιση αγοράς ηλεκτρισμού στην Κύπρο
ΜΕΕΠ	Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον	Απαιτείται για μεγάλα έργα ΑΠΕ και αποθήκευσης ενέργειας
ΔΣΜΚ	Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου	Υπεύθυνος για τη σύνδεση μεγάλων μονάδων παραγωγής στο ηλεκτρικό δίκτυο
ΑΗΚ	Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου	Κρατική εταιρεία διαχείρισης και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας
MW	Μεγαβάτ	Μονάδα ισχύος ηλεκτρικού έργου
MW/MVA	Μεγαβάτ / Μεγαβολτ-Αμπέρ	Χρησιμοποιείται για ισχύ και μετασχηματιστική ικανότητα εγκαταστάσεων

Παραπομπές:

- [1]. Ρυθμιστικό Πλαίσιο για την προώθηση και τη διευκόλυνση της ανάπτυξης των Ενεργειακών Κοινοτήτων Πολιτών (Ε.Κ.Π.) και των Κοινοτήτων Ανανεώσιμης Ενέργειας (Κ.Α.Ε.): <https://l1nq.com/6kgtdqb>
- [2]. Ιστοσελίδα Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας – Πληροφορίες για Ιδρυτικό και Καταστατικό Έγγραφο: <https://l1nq.com/x99wfvn>
- [3]. Ιστοσελίδα Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας – Βιντεοδηγός για τη σύσταση Εταιρείας: <https://sl1nk.com/cxk8s7t>
- [4]. Ιστοσελίδα Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας – Έντυπος οδηγός για τη σύσταση Εταιρείας: <https://l1nq.com/hqif8z0>
- [5]. Ιστοσελίδα Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας – Αρχείο με απαραίτητα έντυπα για την εγγραφή της εταιρείας: <https://l1nq.com/oi5m09i>
- [6]. Ιστοσελίδα Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας - Απόκτηση πρόσβασης στην ηλεκτρονική καταχώριση εγγράφων: <https://l1nq.com/r350pt7>
- [7]. Ιστοσελίδα Υπουργείου Εσωτερικών – διαδικασία εγγραφής Σωματείου/Ιδρύματος: <https://sl1nk.com/c9e587e>
- [8]. Ιστοσελίδα Υπουργείου Εσωτερικών – Έντυπα για εγγραφή Σωματείου/Ιδρύματος: <https://www.gov.cy/moi/documents/somateia-kai-idrymata/entypa-2/>
- [9]. Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υπουργείου Εσωτερικών – Εγγραφή ΜΚΟ: <https://npros.moi.gov.cy/login>
- [10]. Ηλεκτρονική Πλατφόρμα TAX FOR ALL: <https://taxforall.mof.gov.cy/>
- [11]. Κυβερνητική ιστοσελίδα Tax For All – Αναλυτικές οδηγίες πλοήγησης στο σύστημα εγγραφής: <https://sl1nk.com/ip4hsg2>
- [12]. Ιστοσελίδα «Οδηγός Βέλτιστων Πρακτικών» του Γενικού Λογιστηρίου - διαδικασία εκπόνησης μελέτης σκοπιμότητας: <https://www.publicprocurementuserguides.treasury.gov.cy/1-5-1-3-meleth-skopimothtas>
- [13]. Ιστοσελίδα Υπουργείου Ενέργειας – Συνήθεις ερωτήσεις: <https://bfu.meci.gov.cy/el/sinithis-erwtiseis/>
- [14]. Κυβερνητική πύλη Business In Cyprus – Πληροφορίες για επιχειρηματικά plána: <https://www.businessincyprus.gov.cy/el/doing-business-in-cyprus/plan-your-business/>
- [15]. Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Υποστήριξης Ενεργειακών Κοινοτήτων (παρουσίαση σε συνεργασία με Ενεργειακό Γραφείο Κύπρου) – Βήματα για επιχειρηματικό pláno: <https://sl1nk.com/am2q22j>
- [16]. Ιστοσελίδα του European Energy Communities Facility – Συνίσταται τακτικός έλεγχος για προκήρυξη χρηματοδοτήσεων: <https://energycommunitiesfacility.eu/>
- [17]. Ιστοσελίδα του European City Facility - Συνίσταται τακτικός έλεγχος για προκήρυξη χρηματοδοτήσεων: <https://www.eucityfacility.eu/>
- [18]. Ιστοσελίδα Υπηρεσίας Ενέργειας (τομέας «Σχέδια Χορηγιών») - Συνίσταται τακτικός έλεγχος για προκήρυξη χρηματοδοτήσεων: <https://l1nq.com/9gmn8bs>
- [19]. Μητρώα Υπηρεσίας Ενέργειας για εντοπισμό πιστοποιημένων προμηθευτών, εγκαταστατών και συμβούλων: <https://sl1nk.com/a64zkbu>
- [20]. Ιστοσελίδα «Οδηγός Βέλτιστων Πρακτικών» του Γενικού Λογιστηρίου - διαδικασία σύνταξης τεχνικών προδιαγραφών: <https://l1nq.com/imaf7db>
- [21]. Ιστοσελίδα του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας – διαδικασίες και κανονισμοί για συμμετοχή σε δημόσιους διαγωνισμούς: <https://l1nq.com/tie9l9m>
- [22]. Ιστοσελίδα Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου – Διαδικασία και απαραίτητα έντυπα για εγγραφή στο Μητρώο Ενεργειακών Κοινοτήτων: <https://www.cera.org.cy/el-gr/ilektrismos/details/form-submission-procedure>
- [23]. Ιστοσελίδα Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου – Διαδικασίες και απαραίτητα έντυπα για αδειοδοτήσεις: <https://www.cera.org.cy/el-gr/ilektrismos/details/ilektrismos-adeies>
- [24]. Ιστοσελίδα Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου - Διαδικασία Ένταξης στο Συμβατικό Πλαίσιο των Κανόνων Αγοράς Ηλεκτρισμού: <https://tsoc.org.cy/competitive-electricity-market/procedures/>
- [25]. Ιστοσελίδα Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου – Περισσότερες πληροφορίες για διαδικασία ένταξης στο Συμβατικό Πλαίσιο των Κανόνων Αγοράς Ηλεκτρισμού (παρουσίαση): <https://l1nq.com/0979qar>

Ο οδηγός εκπονήθηκε από το:
Terra Cypria - Το Κυπριακό Ίδρυμα Προστασίας του Περιβάλλοντος.

Χρηματοδότης: European Climate Foundation (ECF).

Επαφή:
Terra Cypria - Το Κυπριακό Ίδρυμα Προστασίας του Περιβάλλοντος.

Παλαιών Πατρών Γερμανού 6Α, Αγλαντζια, 2102
Λευκωσία, Κύπρος, Τηλ: +357 22 331001,
info@terracypria.org

Επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας στο
<http://www.terracypria.org>

Το *Terra Cypria* - Το Κυπριακό Ίδρυμα Προστασίας του Περιβάλλοντος, είναι μια μη-κυβερνητική οργάνωση, που λειτουργεί από το 1992 ως αγαθοεργός μη κερδοσκοπικός οργανισμός.

Σκοπός του Ιδρύματος είναι η προώθηση της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και αιεφορίας, μέσω της άσκησης πολιτικής πίεσης, μέσα από την εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αιεφόρο ανάπτυξη και μέσω προγραμμάτων που προωθούν δράσεις διατήρησης, προστασίας και έρευνας του περιβάλλοντος.

European
Climate
Foundation

2026